

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/280/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211214213
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4211214213.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Česká republika, s. r. o. so sídlom Praha, Novodvorská 994, IČO: 25 117 483, zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: P. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E., S. XXXX/Xa, prechodne bytom E., E., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Spotrebiteľské združenie OSA so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zastúpeného advokátskou kanceláriou HKP Legal, s. r. o. so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie sumy 588,29 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 21. mája 2012, č. k. 10C/227/2011-53, takto

rozhodol:

Odvolačí súd odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ō v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 588,29 eura s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 530,90 eura od 17. 12. 2008 do zaplatenia a náhradu trov konania do rúk právneho zástupcu navrhovateľa v sume 144,18 eura, z toho z titulu súdneho poplatku 35 eur a z titulu trov právneho zastúpenia 109,18 eura, všetko v splátkach po 50 eur mesačne, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod stratou výhody splátok vždy do posledného dňa bežného mesiaca. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 120 ods. 3 OSP, § 3 vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 26. 02. 2009 postúpil postupca Beneficial Finance, a. s., organizačná zložka Slovakia so sídlom v Bratislave na navrhovateľa pohľadávku tvoriacu predmet tohto sporu. Okrem toho zistil, že pohľadávka tvoriaca predmet tohto sporu vznikla na tom základe, že postupca uzatvoril s odporkyňou dňa 02. 11. 2006 na predtlačenom formulári Zmluvu o osobnom úvere č. 16301673 na zakúpenie tovaru: technika čistenia RAYPATH za kúpnu cenu 24.000,- Sk a odporkyňa sa zaviazala úver splácať po dobu 36 mesiacov v mesačnej výške 1.018,- Sk. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Obchodné podmienky Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s ktorými odporkyňa súhlasila. Keďže odporkyňa si svoju povinnosť riadne splácať úver neplnila, postupca listom zo dňa 12. 12. 2008 odstúpil od Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a vyzval odporkyňu na uhradenie zostatku dlžoby v sume 588,30 eura najneskôr do 16. 12. 2008. Súd prvého stupňa, majúci na zreteli, že odporkyňa uznala výšku, právny dôvod jej vzniku, ako aj splatnosť žalovanej pohľadávky, si v zmysle ust. § 120 ods. 3 OSP osvojil skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov konania a návrhu vyhovel podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z. zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne. Následne pohľadávku navrhovateľa vrátane príslušenstva a trov konania povolil odporkyni, vzhľadom na jej zárobkové a osobné pomery, uhradiť podľa § 160 ods. 1 OSP v splátkach po 50 eur mesačne pod stratou výhody splátok, čo znamená, že keď riadne a včas nezaplatí čo len jednu splátku, stane

sa zročnou celá pohľadávka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 144,18 eura, pozostávajúcu zo súdneho poplatku 35 eur a z trov právneho zastúpenia 109,18 eura.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie vedľajší účastník na strane odporkyne, domáhajúc sa ním jeho zmeny tak, že odvolací súd návrh v celom rozsahu zamietne. Dôvodil tým, že v uvedenej právnej veci je kauzálnym a skutkovým základom spotrebiteľský vzťah a zmluva, od ktorej navrhovateľ odvodzuje svoje nároky, obsahuje neprijateľné podmienky z hľadiska požiadaviek zákonných ustanovení na ochranu spotrebiteľa. Považujúc za zrejme uviedol, že v danej veci sa jedná o formulárovú (typovú, resp. štandardnú) zmluvu vopred pripravenú právnym predchodcom navrhovateľa (postupcom), ktorej obsah pred jej uzavretím odporkyňa nemala možnosť reálne ovplyvniť. S poukazom na ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. konštatoval, že posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. V tejto súvislosti dodal, že spotrebiteľské vzťahy sú vždy vzťahmi občianskoprávnymi, čo bolo potvrdené aj judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie zo dňa 25. 01. 2011, sp. zn. 5M Cdo 20/2009), ako aj judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Okrem toho mal za to, že v súdnej veci nie je potrebné osobitne poukazovať na neprijateľné zmluvné podmienky, a to z toho dôvodu, že právny predchodca navrhovateľa listom zo dňa 12. 12. 2008 od zmluvy odstúpil a zmluva sa odstúpením od začiatku zrušila. Keďže nárok na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčuje v dvojročnej premlčacej lehote (§ 107 ods. 1 OZ) a právny predchodca navrhovateľa od zmluvy odstúpil listom zo dňa 12. 12. 2008, vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k nárokom uplatneným voči odporkyni. Záverom si uplatnil náhradu trov konania v celkovej výške 141,79 eura.

K podanému odvolaniu vedľajšieho účastníka na strane odporkyne sa písomne vyjadril navrhovateľ, zastávajúc názor, že vedľajší účastník nie je oprávnený na podanie odvolania. Mal za to, že v čase vydania rozsudku boli účastníkmi konania len navrhovateľ a odporkyňa, a preto súd nemal ani povinnosť doručiť Združeniu predmetný rozsudok. Poukázal pritom aj na ustanovenie § 154 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. Zároveň dodal, že v prípade, ak má Združenie skutočný záujem na ochrane spotrebiteľov, malo by pomoc poskytovať tým, ktorí o ňu prejavia záujem, a nie takýmto spôsobom umelo predlžovať konania, čo je v rozpore so zásadou hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania. Zastal tiež názor, že podľa § 201 OSP vedľajší účastník má právo podať odvolanie iba v tých prípadoch, kedy z hmotnoprávneho predpisu vyplýva výslovne spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom. Vzhľadom k tomu, že medzi odporkyňou a Združením zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi nimi, odvolanie vedľajšieho účastníka považoval za podané neoprávnenou osobou. Zdôraznil, že postavenie vedľajšieho účastníka je odlišné v tom, že aj keď koná vo vlastnom mene, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka a vedľajší účastník môže podať odvolanie, iba ak takéto právo má účastník a jeho lehota na odvolanie je limitovaná lehotou na odvolanie účastníka, ako ani nemôže podať odvolanie proti vôli účastníka. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 5Cob/17/2012. Pokiaľ išlo o námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom, uviedol, že vedľajší účastník nemôže uznať nárok navrhovateľa, nemôže uzavrieť zmier a nemôže sám vzniesť námietku premlčania, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon hmotného práva. Taktiež zo samotného znenia ustanovenia § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka bolo podľa neho zrejmé, že námietku premlčania môže účinne podať len dlžník, tzn. na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom treba nazeráť ako na neúčinne uplatnenú. Poukázal pritom na rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 02. 04. 2012 pod sp. zn. 6C/11/2012. Okrem toho zhrnul, že na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom nemožno prihliadať aj z dôvodu, že ju uplatnila neoprávnená osoba. Ohľadom priznania náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka bol toho názoru, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Svoj názor oprel o skutočnosť, že ochrana práv odporkyne ako spotrebiteľa je dostatočne zabezpečená súdom, jeho právnym posúdením veci v zmysle účinnej zákonnej úpravy a následným spravodlivým rozhodnutím vo veci, pričom konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, k zneužitiu zákonnej ochrany spotrebiteľa, účelu a zmyslu inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia. Na základe uvedeného navrhol odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v zmysle § 218 ods. 1 písm. b) OSP odmietnuť. Zároveň si uplatnil aj trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 32,07 eura s DPH.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. b/ OSP odmietol ako podané osobou, ktorá nie je na podanie odvolania oprávnená.

Podľa § 93 ods. 1 OSP, ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 OSP, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 OSP, do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 OSP, v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 201 ods. 1 OSP, účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Zákonným predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 93 ods. 1 OSP, je právny záujem vedľajšieho účastníka na úspechu účastníka, na strane ktorého vstúpil do konania. Vedľajší účastník pomáha v konaní hlavnému účastníkovi a podporuje ho; poskytovaním pomoci navrhovateľovi alebo odporcovi, sleduje ich záujmy, robí tak, ale s cieľom prispieť k ochrane aj svojich práv plynúcich mu z hmotnoprávných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov. Vedľajší účastník sa usiluje dosiahnuť procesný úspech ním podporovaného účastníka, lebo výsledok sporu nepriaznivý pre účastníka, na strane ktorého v konaní vystupuje, sa nepriaznivo prejaví aj na jeho (vedľajšieho účastníka) právnych pomeroch.

Naproti tomu v prípadoch, na ktoré dopadá ustanovenie § 93 ods. 2 OSP, zákon nestanovuje ako podmienku účasti tretej osoby na konaní skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. Legitimácia na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorá je inak vyvodzovaná z jeho právneho záujmu na výsledku sporu (§ 93 ods. 1 OSP), tu vyplýva priamo zo zákona (Števček/Ficová a kol., Občiansky súdny poriadok - Komentár, Nakladateľství C. H. Beck, 2009, str. 238). V prípade takejto právnickej osoby je pre jej procesné postavenie vedľajšieho účastníka nevyhnutné, aby predmetom jej činnosti bola ochrana práv, o ktoré v konaní ide.

V zmysle poznámky 10a) k ustanoveniu § 93 ods. 2 OSP, osobitným predpisom je napríklad aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 25 ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. môže právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podať návrh na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania, ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti.

Právny poriadok Slovenskej republiky priznáva právnickým osobám, na ktoré sa vzťahuje § 93 ods. 2 OSP, široké možnosti uplatnenia ochrany práv, za účelom ktorej boli zriadené.

Legitímnou formou, ktorou právnické osoby zriadené a zamerané na ochranu práv spotrebiteľa vo všeobecnosti prispievajú k sledovanej ochrane práv, je okrem vyššie uvedených foriem aj návrh na začatie konania alebo vstup do už začatého konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka. Pri využívaní tejto formy ochrany práv spotrebiteľa je ale potrebné zdôrazniť, že prejavom skutočného a úprimného záujmu o ochranu práv konkrétneho spotrebiteľa zo strany tej - ktorej právnickej osoby a logickým predpokladom efektívnosti ňou individuálne poskytovanej ochrany je, že: 1. sa dôsledne oboznámi so všetkými okolnosťami charakterizujúcimi situáciu daného spotrebiteľa, 2. nebude paušálne vstupovať („nanucovať sa“) do všetkých jej známych konaní, v prípade ktorých by mohla pôsobiť v procesnom postavení vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 OSP), 3. vstúpi len do tých konaní, v ktorých to reálne vyžadujú potreby toho, koho chce v konaní podporovať a kto má byť v zmysle zákona objektom ochrany - spotrebiteľa.

V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade Spotrebiteľské združenie OSA z vlastného podnetu oznámilo svoj vstup do konania na strane spotrebiteľa (č. l. 58-67 spisu), teda ide o vedľajšie účastníctvo upravené v § 93 ods. 2 OSP, na ktoré zákon neustanovuje ako podmienku účasti tretej osoby na konaní skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. To však vôbec neznamená, že ostaté predpoklady vstupu tohto subjektu nemusia byť splnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 5. februára 2013, sp. zn. 3Cdo 188/2012 zastal názor, že v oboch prípadoch, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia § 93 ods. 1 a 2 OSP, je podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva v konaní súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať.

V preskúmvanej veci bola odporkyňa súdom prvého stupňa vyzvaná, aby sa vyjadrila k procesnému úkonu, ktorým Spotrebiteľské združenie OSA prejavilo vôľu vstúpiť do konania na strane odporkyne (č. l. 68 spisu). Zo spisu vyplýva, že odporkyňa predmetnú výzvu bola doručovaná s tým, že ak sa k nej v stanovenej lehote nevyjadrí, bude sa mať za to, že proti vstupu námietky nemá. Súd prvého stupňa chcel zrejme postupovať podľa § 101 ods. 3 OSP, v zmysle ktorého, ak súd vyzve účastníka, aby sa vyjadril o určitom návrhu, ktorý sa týka postupu a vedenia konania, môže pripojiť doložku, že ak sa účastník v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky. Súd prvého stupňa si ale pri tom dostatočne neuvedomil, že jeho výzva adresovaná účastníkom konania sa netýka „postupu a vedenia konania“, a že z tohto dôvodu sa nemôže uplatniť domnienka v zmysle § 101 ods. 3 OSP. Výzva súdu podľa tohto ustanovenia neprichádza totiž do úvahy vtedy, keď má viesť k vyriešeniu otázky procesného postavenia subjektov zúčastňujúcich sa konania. Z uvedeného dôvodu, ako aj z dôvodu, že odporkyňa predmetnú výzvu neprevzala v odbernej lehote (č. l. 79 spisu), odvolací súd na predmetnú výzvu neprihliadal a mal za to, že odporkyňa vyjadrila svoj postoj k predmetu konania priamo na pojednávaní konanom 21. 05. 2012.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b) OSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že odporkyňa na pojednávaní konanom dňa 21. 05. 2012 pred súdom prvého stupňa uznala pohľadávku navrhovateľa, čo do výšky aj právneho dôvodu jej vzniku (č. l. 51) a proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 21. 05. 2012, č. k. 10C/227/2011-53 odvolanie nepodala. Uvedené správanie odporkyne odvolací súd hodnotil ako súhlas s rozhodnutím súdu prvého stupňa. Keďže v spise sa nenachádza žiadne stanovisko odporkyne vyjadrujúce súhlas s týmto odvolaním, ako ani so vstupom vedľajšieho účastníka do konania a vedľajší účastník vo svojom odvolaní nepreukázal, že by z právneho predpisu vyplýval určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom, odvolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne ako podané neoprávnenou osobou odmietol (§ 218 ods. 1 písm. b) OSP). Prihliadol pritom aj na to, že procesné postavenie vedľajšieho účastníka v sporovom konaní je významne ovplyvnené vôľou účastníka, na strane ktorého vystupuje, pretože účastník je dominus litis. Samotná odporkyňa pred súdom prvého stupňa (č. l. 51) uznala žalovanú pohľadávku, je si vedomá, že navrhovateľovi ako právnenému nástupcovi dlhuje sumu žalovanú v tomto konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporkyne ako podané neoprávnenou osobou odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. b) OSP a nemohol sa už zaoberať dôvodmi odvolania a vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 OSP analogicky v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože odmietnutie odvolania sa svojimi účinkami rovná zastaveniu konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.